

איגוד שמאי ביטוח בישראל (ע"ר)

איגוד השמאים

ISRAEL LOSS ADJUSTERS ASSOCIATION

רחוב גרשון 18 (קומה ג') ת.ד. 57177 תל אביב מיקוד 61571

טלפון: 03-5615516/76 פקס: 03-5615515

דוא"ל: igud@snamaeim.co.il אתר: www.shamaeim.co.il

-הוועדה המקצועית הארצית, ענף הרכב-



אוגוסט 2014

לשמאי הרכב,

מוסכים ומכוני בדיקה

המלצות לשמאי הרכב והנוגעים בדבר, על הפעלת הוראת נוהל 23 לעניין דיווח על

תיקון המוגדר כ"נזק בטיחותי מהותי" ברכב

א. מבוא

1. בכוננת משרד התחבורה להביא את מירב המידע לקונה רכב משומש, על עברו של רכב אותו הוא מבקש לרכוש, לרבות עברו התאונתי, באם קיים, שירשם ברישיון הרכב.
2. בסיום המהלך, הן במשרד התחבורה והן בוועדת הכלכלה של הכנסת, אושר התיקון לתקנה 309 לתקנות התעבורה והוחלט שלא כל תאונה תדווח לרשות הרישוי ותירשם ברישיון הרכב, אלא רק נזק שנבדק בטיחותית על פי תקנה 309 לתקנות התעבורה ושהוגדר כנזק בטיחותי - מהותי אותו קבע השמאי ו/או מנהלו המקצועי של מפעל בודק (מפעל שאושר לבדיקת רכב ע"פ תקנה 309), בהתאם לנסיבות, כמפורט בטבלה בסעיף ג' להלן.
3. הוועדה המקצועית הארצית בשיתוף וועד ענף הרכב באיגוד השמאים קיבלו הסכמתם של יו"ר איגוד המוסכים ויו"ר איגוד מכוני הבדיקה, להכין סרגל מדידה מומלץ לקביעת הקריטריונים להגדרה מהו "נזק בטיחותי מהותי", בעטיו נדרש הדיווח לרשות הרישוי לרישום ההערה ברישיון הרכב על "נזק בטיחותי תוקן ונבדק", וזאת על מנת ליצור שפה מקצועית ונהלי עבודה משותפים, בין השמאים, מפעלי התיקון (המוסכים) ומפעלי הבדיקה.
4. יובהר ויודגש, אין המדובר בכללים מחייבים אלא בהמלצת הוועדה המקצועית הארצית באיגוד השמאים על קריטריונים מקצועיים, כאשר שיקול הדעת בקביעה, באם הנזק הבטיחותי שנגרם הינו "מהותי" (בר דיווח), נתון בידי הגורם המדווח, (שמאי רכב או המנהל המקצועי במפעל בודק).

איגוד שמאי ביטוח בישראל (ע"ר)

איגוד השמאים

ISRAEL LOSS ADJUSTERS ASSOCIATION

רחוב גרשון 18 (קומה ג') ת.ד. 57177 תל אביב מיקוד 61571

טלפון: 03-5615516/76 פקס: 03-5615515

דוא"ל: igud@snamaeim.co.il אתר: www.shamaeim.co.il

-הוועדה המקצועית הארצית, ענף הרכב-



ב. הבסיס החוקי

1. לשם ביצוע ההחלטה שונתה תקנה 309 לתקנות התעבורה החל מ- 01/08/2014 ונוסחה המתוקן הוא: "בעליו של רכב, קצין בטיחות או מי שהשליטה על הרכב בידו, לא ישתמש ברכב ולא ירשה לאחר להשתמש בו, אם נגרם בו נזק למערכת ההיגוי, לבלמים, לשלדה, לקורת האורך, לקורת הרוחב, לחלקי המרכב שמעבר לקו ציר הגלגלים הקדמיים והאחוריים, למסגרת גג המרכב, לרצפת המרכב בתא הנוסעים או למערכת המתלים הקדמיים והאחוריים או נזק שגרם לפתיחת כריות אוויר, אלא לאחר שהרכב תוקן במפעל וניתנה עליו תעודת בדיקה בידי מנהל מקצועי של מפעל בודק הערוכה לפי טופס 1 שבתוספת השלוש עשרה (להלן – תעודת בדיקה)".

2. בהמשך, נוספה הגדרה המגדירה מהו נזק בטיחותי: "נזק שגרם לעיוות, הסטה, סדק או שבר מהותיים באחד מעמודי המרכב, במסגרת גג המרכב, באחת מקורות השלדה הקדמית או האחורית שבין ציר הגלגלים הקדמיים והאחוריים ולפגיעה במרכב הרכב שגרמה לעוות או לשינוי במבנה הגיאומטרי של רצפת המרכב, למעט נזק לחלקים הניתנים לפירוק ולהחלפה באמצעות ברגים ולא באמצעות ריתוך".

3. תרשימים מטעם משרד התחבורה – אגף הרכב, המדגימים את החלקים שפגיעה בהם מהווה "נזק בטיחותי" מצורפים.

איגוד שמאי ביטוח בישראל (ע"ר)

איגוד השמאים

ISRAEL LOSS ADJUSTERS ASSOCIATION

רחוב גרשון 18 (קומה ג') ת.ד. 57177 תל אביב מיקוד 61571
 טלפון: 03-5615516/76 פקס: 03-5615515
 דוא"ל: igud@snamaeim.co.il אתר: www.shamaeim.co.il



-הוועדה המקצועית הארצית, ענף הרכב-

ג. נוהל הדיווח

1. להלן הליך הדיווח על נזק בטיחותי מהותי והמדווחים לרשות הרישוי במקרים השונים, כעולה מהוראת התקנה, שיתבצע רק לכלי רכב שעברו בפועל בדיקת בטיחות על פי תקנה 309 לתקנות התעבורה, לרבות בדיקת כריות אוויר, והתעודה נמסרה לשמאי (כשהרכב נבדק על ידי שמאי):

מס'	המקרה	גורם מתקן	גורם בודק	גורם מזווח
1	נזק תאונתי שנבדק ע"י שמאי הרכב תוקן במפעל מתקן (מוסך מורשה).	מפעל (מוסך מורשה) שתיקן את הרכב והחליט עם השמאי הבודק על ביצוע בדיקת בטיחות עפ"י תקנה 309.	מפעל בודק (מכון בדיקה) שהוסמך לבצע בדיקת בטיחות על פי תקנה 309.	שמאי הרכב מדווח לרשות הרישוי באמצעות כרטיס מקוון, לאחר קבלת האישור מאת המכון הבודק.
2	נזק תאונתי שלא נבדק ע"י שמאי הרכב תוקן במפעל מתקן (מוסך מורשה).	מפעל (מוסך מורשה) שתיקן את הרכב והחליט על ביצוע בדיקת בטיחות עפ"י תקנה 309, ימלא טופס 3 שמופנה למכון הבדיקה.	מפעל בודק (מכון בדיקה) שהוסמך לבצע בדיקת בטיחות על פי תקנה 309.	מפעל בודק (מכון בדיקה) שהוסמך לבצע בדיקת בטיחות על פי תקנה 309, ידווח בסיום הבדיקה לרשות הרישוי באמצעות כרטיס מקוון.
3	נזק תאונתי שנבדק ע"י שמאי הרכב לא תוקן (עד להפקת חוות הדעת) בין אם הוכרז "אובדן להלכה" או בעליו פוצה כספית ללא תיקון (גלובלי).	מפעל (מוסך מורשה*) שתיקן את הרכב והחליט על ביצוע בדיקת בטיחות עפ"י תקנה 309, ימלא טופס 3 שמופנה למכון הבדיקה.	מפעל בודק (מכון בדיקה) שהוסמך לבצע בדיקת בטיחות על פי תקנה 309.	מפעל בודק (מכון בדיקה) שהוסמך לבצע בדיקת בטיחות על פי תקנה 309, ידווח בסיום הבדיקה לרשות הרישוי באמצעות כרטיס מקוון.
4	נזק תאונתי שלא נבדק ע"י שמאי, הרכב לא תוקן ונמכר במצבו הניזוק.	מפעל (מוסך מורשה) שתיקן את הרכב והחליט על ביצוע בדיקת בטיחות עפ"י תקנה 309, ימלא טופס 3 שמופנה למכון הבדיקה.	מפעל בודק (מכון בדיקה) שהוסמך לבצע בדיקת בטיחות על פי תקנה 309.	מפעל בודק (מכון בדיקה) שהוסמך לבצע בדיקת בטיחות על פי תקנה 309, ידווח בסיום הבדיקה לרשות הרישוי באמצעות כרטיס מקוון.

איגוד שמאי ביטוח בישראל (ע"ר)
איגוד השמאים
ISRAEL LOSS ADJUSTERS ASSOCIATION

רחוב גרשון 18 (קומה ג') ת.ד. 57177 תל אביב מיקוד 61571
טלפון: 03-5615516/76 פקס: 03-5615515
דוא"ל: igud@snamaeim.co.il אתר: www.shamaeim.co.il

-הוועדה המקצועית הארצית, ענף הרכב-



ד. הסברים לשימוש בטבלת העזר המומלצת

1. השמאי/מפעל מתקן (מוסך מורשה) מפעל בודק, בהתאם לנסיבות, יסווג בטבלה את סוג הפגיעה ועוצמתה שנגרמה לכל חלק שניזוק ברכב, למעט כריות אוויר וחלקים הניתנים לפירוק ולהחלפה באמצעות ברגים ולא באמצעות ריתוך, (כמפורט בטבלה להלן), וזאת, רק **באזור שבין צירי הגלגלים**. הקדמיים והאחוריים.
2. לקביעה, באם הנזק הבטיחותי נופל בהגדרת "**מהותי**", המלצתה של הוועדה המקצועית היא, כי סיכום הניקוד בעמודה "עוצמת הפגיעה/ניקוד בפועל" השווה ל- **10 נקודות** ומעלה, יהווה את המדד להגדרת הפגיעה כ"נזק בטיחותי מהותי" החייב בדיווח לרשות הרישוי ואשר ירשם ברישיון הרכב, כ"נזק בטיחותי שתוקן ונבדק" וזאת, רק למקרה שהחלקים הרשומים בטבלה, **תוקנו**, ולא הוחלפו.
3. בכל מקרה, שאחד מהחלקים המנויים בטבלה, **הוחלף** (באמצעות חיתוך וריתוך, על פי הוראות יצרן הרכב), למעט החלפת פח חיצוני לעמודי המרכב ופח סף חיצוני, ממליצה הוועדה, להגדיר את הנזק ברכב, כ"נזק בטיחותי מהותי" אשר בעטיו יש לדווח לרשות הרישוי, (ללא צורך בעריכת חישוב הניקוד בטבלה), וזאת, בכפוף לשיקול דעת השמאי.
4. מומלץ לשמאי, למפעל המתקן ולמפעל הבודק, במידה והתיקון מתבצע ללא שמאי, למלא את פרטי הרכב ותוצאות הבדיקה על המסמך שלהלן ולצרפו למסמכי התיק בארכיון משרדו.
5. להלן מוצגת הטבלה, המשמשת כלי עזר מומלץ, לצורך הקביעה באם הנזק הבטיחותי ברכב, **שתוקן ונבדק**, על פי תקנה 309 לתקנות התעבורה, הוא "**נזק בטיחותי מהותי**", החייב בדיווח ורישום ברישיון הרכב:

איגוד שמאי ביטוח בישראל (ע"ר)

איגוד השמאים

ISRAEL LOSS ADJUSTERS ASSOCIATION

רחוב גרשון 18 (קומה ג') ת.ד. 57177 תל אביב מיקוד 61571

טלפון: 03-5615516/76 פקס: 03-5615515

דוא"ל: igud@shamaeim.co.il אתר: www.shamaeim.co.il

-הוועדה המקצועית הארצית, ענף הרכב-



שם בעל הרכב	מספר רישוי	מועד התאונה	מועד הבדיקה/דיווח
חברת הביטוח	מספר פוליסה	מספר תביעה	סוכן הביטוח

עוצמת הפגיעה		סוג הפגיעה (לסמן בעמודה הרלוונטית)					מיקום הפגיעה ברכב - בין צירי האופנים בלבד (לסמן את מיקום הפגיעה)
ניקוד בפועל	עד מקס'	ביצוע יישור החל'	שבר	סדק	הסטה	עיוות	
	5.0						עמוד מרכב - קדמי ימני
	5.0						עמוד מרכב - קדמי שמאלי
	4.0						עמוד מרכב - אמצעי ימני
	4.0						עמוד מרכב - אמצעי שמאלי
	3.0						עמוד מרכב - אחורי ימני
	3.0						עמוד מרכב - אחורי שמאלי
	5.0						קורת מסגרת גג - צד ימין
	5.0						קורת מסגרת גג - צד שמאל
	5.0						קורת מסגרת גג - קדמית
	5.0						קורת מסגרת גג - אחורית
	9.0						קורת שלדה - קדמית ימנית
	9.0						קורת שלדה - קדמית שמאלית
	7.0						קורת שלדה - אחורית ימנית
	7.0						קורת שלדה - אחורית שמאלית
	7.0						רצפת המרכב
		סה"כ					

איגוד שמאי ביטוח בישראל (ע"ר)
איגוד השמאים
ISRAEL LOSS ADJUSTERS ASSOCIATION

רחוב גרשון 18 (קומה ג') ת.ד. 57177 תל אביב מיקוד 61571
טלפון: 03-5615516/76 פקס: 03-5615515
דוא"ל: igud@snamaeim.co.il אתר: www.shamaeim.co.il

-הוועדה המקצועית הארצית, ענף הרכב-



ה. סיכום והמלצות

1. כששמאי בודק לראשונה את הרכב ועורך אומדן נזק ראשוני ובטרם תחילת התיקון, והוא בדעה, כי זהו המקרה בעטיו יהיה עליו לדווח לרשות הרישוי בסיום התיקון על "נזק בטיחותי מהותי" כעולה מתקנה 309 לתקנות התעבורה ומהוראת נוהל 23, מן הראוי, ליידע על כך את בעל הרכב, לו חב השמאי חובת נאמנות, להסביר לו את משמעות הדיווח ולהחתימו על מסמך שבו הוא הבין ומאשר את שהוסבר לו ובמקביל, לדווח על כך למבטח הרכב.

2. לאחר שהוסכם עם המבטח ובעל הרכב על תיקון הרכב, והמוסך קיבל את המלצת השמאי על עריכת בדיקת בטיחות על פי תקנה 309 וזו בוצעה בפועל **ולאחר** שהשמאי קיבל לידי את תעודת הבדיקה, יפעל השמאי כדלקמן:

- א יבחן ויפעיל את שיקול דעתו המקצועי באם הנזק **שתוקן ונבדק**, הינו "נזק בטיחותי מהותי" כעולה מהוראת נוהל 23 ובגיניו יש לדווח לרשות הרישוי על מנת שעובדה זו תירשם ברישיון הרכב "נזק בטיחותי תוקן ונבדק".
- ב משהגיע השמאי להחלטה, אם תוך שימוש בטבלת העזר המומלצת או על פי שיקול דעתו המקצועי, כי המקרה חייב בדיווח, כעולה מהוראת נוהל 23, ידווח השמאי לרשות הרישוי באמצעות הכרטיס המקוון שברשותו.
- ג בחוות דעתו יתייחס השמאי להפחתה מערך הרכב שתגרם לרכב מעצם הרישום ברישיון הרכב (בנוסף לירידת הערך שנגרמה לרכב מנזקי התאונה), כעולה מהפרסום שיופיע במחירון המקובל בשוק.
- ד בחוות דעת לרכב שלא תוקן בפועל, (בין במקרה של תשלום גלובלי לבעליו ובין באובדן להלכה וכיו"ב) מומלץ לשמאי לציין בחוות דעתו כדלקמן: "**בהתאם להוראות תקנה 309(א) לתקנות התעבורה תשכ"א-1961 אין לעשות כל שימוש ברכב עד לתיקון הרכב ומתן תעודת בדיקה בידי מנהל מקצועי של מפעל בודק**".

איגוד שמאי ביטוח בישראל (ע"ר)

איגוד השמאים

ISRAEL LOSS ADJUSTERS ASSOCIATION

רחוב גרשון 18 (קומה ג') ת.ד. 57177 תל אביב מיקוד 61571
טלפון: 03-5615516/76 פקס: 03-5615515
דוא"ל: igud@shamaeim.co.il אתר: www.shamaeim.co.il

-הוועדה המקצועית הארצית, ענף הרכב-



3. הוועדה המקצועית המליצה למשרד התחבורה לקבוע נוהל לערעור על החלטת השמאי כדלקמן:
במקרה של ערעור על החלטת שמאי שדיווח לרשות הרישוי בדבר "נזק בטיחותי מהותי", יגיש בעל הרכב את ערעורו בצרוף חוות דעת שמאי מטעמו לוועדת ערר במשרד התחבורה (כנהוג בערעור על השבתת רכב באמצעות טופס 587) כשזכות ערעור זו עומדת גם לרוכש רכב עתידי, שיטען, כי היה על השמאי לדווח על "נזק בטיחותי מהותי" והוא לא עשה כן (נוהל הערעור, טרם אושר על ידי "הרשות" במשרד התחבורה).
4. במקרה והליך תיקון הרכב מתבצע ללא ליווי שמאי, מן הראוי שהמפעל (המוסך המתקן), ידווח לבעל הרכב על דרישות הוראת נוהל 126 והשלכותיו, עוד טרם תחילת התיקון.
5. **למען הסר ספק, יובהר ויודגש, אין המדובר בכללים מחייבים אלא בהמלצת הוועדה המקצועית הארצית באיגוד השמאים, על קריטריונים מקצועיים, כאשר שיקול הדעת המלא בקביעה, באם הנזק הבטיחותי שנגרם לרכב, הוא "מהותי", נתון לגורם המדווח, (שמאי הרכב או המנהל המקצועי במפעל בודק).**
6. חברי הוועדה המקצועית הארצית וועד ענף הרכב באיגוד השמאים, מודים לאלה שעשו במלאכה להוצאת מסמך זה, ובעזרתו לקיים את הוראות החוק ונהלי משרד התחבורה.

בכבוד רב,

עו"ד אורי גורביץ, שמאי
יו"ר הוועדה המקצועית הארצית